บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ภาพรวมของงานวิจัย

การศึกษาเรื่อง "คุณลักษณะสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย " เป็นการวิจัยประยุกต์ (Applied research) โดยมี

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะสำคัญของบริษัทหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะสำคัญกับผลการดำเนินงานของบริษัทหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.3 เพื่อพยากรณ์คุณลักษณะสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. การออกแบบงานวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณเกี่ยวกับคุณลักษณะสำคัญและผลการดำเนินงานของบริษัทในหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ซึ่งเป็นข้อมูลของบริษัทที่เป็นประชากรเป้าหมายได้นำเสนอต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

2.1 รายงานประจำปี 2553 ของบริษัทประชากรเป้าหมาย 25 บริษัท

2.2 แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี 2553 (แบบ 56-1) ของบริษัทประชากรเป้าหมาย 25 บริษัท

3. ประชากร

ประชากร คือ บริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 25 บริษัท

4. ตัวแปรการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจที่มีการเติบโต ทั้งธุรกิจในครอบครัวและบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปดังนี้

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ คุณลักษณะของบริษัท 5 ตัวแปร ได้แก่

1) คุณลักษณะของผู้บริหาร ได้แก่ อายุ เพศ ระดับ การศึกษา และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

2) คุณลักษณะโครงสร้างการเป็นเจ้าของบริษัท ได้แก่ การถือครองหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้ถือหุ้นรายย่อย ผู้ถือหุ้นต่างชาติ และจำนวนบริษัทย่อย

3) คุณลักษณะการจัดการบริษัท ได้แก่ อายุของบริษัท ขนาดของบริษัท ขนาดของกรรมการบริษัท ขนาดของกรรมการบริหารบริษัท และการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น

4) คุณลักษณะการกำกับดูแลกิจการ ได้แก่ กรรมการบริษัทที่ไม่ได้เป็นกรรมการบริหาร กรรมการอิสระที่ไม่ได้เป็นกรรมการบริหาร กรรมการบริษัทที่เป็นสมาชิกครอบครัวของกรรมการของผู้ถือหุ้นรายใหญ่/ผู้บริหาร และค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

5) คุณลักษณะการจัดการการเงิน ได้แก่ จำนวนสินค้าคงเหลือ กระแสเงินสด ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และเงินกู้ระยะยาว

4.2 ตัวแปรตาม คือ ผลการดำเนินงานของบริษัท ได้แก่ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนสภาพคล่อง

5. เครื่องมือและวิธีการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือการวิจัยใช้แบบสำรวจข้อมูลและแบบวัดค่าตัวแปร วิธีการรวบรวมข้อมูลจะรวบรวมข้อมูลตามตัวแปรที่กำหนดจากรายงานประจำปี 2553 และแบบแสดงรายการข้อมูลปี 2553 (แบบ 56-1) ของบริษัทประชากรเป้าหมาย

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่รวบรวมมาวิเคราะห์ที่เป็นตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามลงรายการข้อมูลตามแบบวัดค่าตัวแปร โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคุณเส้นตรง (Multiple linear regression analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้

1. ผลการวิจัยคุณลักษณะสำคัญของบริษัทหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารบริษัทส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 61 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 72.0 เป็นเพศชายจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 88.0 ด้านการศึกษาผู้บริหารส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

และสาขาที่สำเร็จการศึกษาเป็นสาขาบริหารธุรกิจ บัญชี เศรษฐศาสตร์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0

1.2 คุณลักษณะโครงสร้างการเป็นเจ้าของบริษัท พบว่า ผู้ถือครองหุ้นรายใหญ่ส่วนใหญ่ของบริษัทส่วนใหญ่ถือครองหุ้นร้อยละ 20-49 มีจำนวน 18 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 72.0 ผู้ถือครองหุ้นรายย่อยของบริษัทส่วนใหญ่ถือครองหุ้นร้อยละ 20-49 จำนวน 15 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 60.0 ในด้านผู้ถือครองหุ้นต่างชาติสำหรับ 10 รายแรกของบริษัทส่วนใหญ่ถือครองหุ้นน้อยกว่า ร้อยละ 20 จำนวน 17 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 68.0 และประชากรเป้าหมายถือหุ้นบริษัทย่อยอย่างมีอำนาจในการควบคุมเฉลี่ย 8.40 บริษัท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.17

1.3 คุณลักษณะการจัดการของบริษัท พบว่า บริษัทส่วนใหญ่มีอายุการทำงานนับตั้งแต่การก่อตั้งบริษัท ระหว่าง 30-39 ปี จำนวน 13 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 52.0 ด้านการจัดการจ่ายเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้นบริษัทส่วนใหญ่มีนโยบายจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นมากกว่าร้อยละ 50 จำนวน 14 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 56.0 ด้านขนาดสินทรัพย์รวมของบริษัท โดยเฉลี่ยมีจำนวน 9,715.98 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18,372.64 ด้านจำนวนกรรมการของคณะกรรมการบริษัทเฉลี่ยมีจำนวนกรรมการ 11.92 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.58 และจำนวนกรรมการบริหารบริษัทเฉลี่ยมีจำนวน 5.28 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.96

1.4 คุณลักษณะการกำกับดูแลกิจการ พบว่าจำนวนกรรมการบริษัทที่ไม่ได้เป็นกรรมการบริหาร เฉลี่ยมีจำนวน 7.20 คน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.89 จำนวนกรรมการอิสระที่ไม่ได้เป็นกรรมการบริหารบริษัทเฉลี่ยมีจำนวน 3.96 คน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84 จำนวนกรรมการบริษัทที่เป็นสมาชิกครอบครัวของกรรมการผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้บริหารเฉลี่ยมีจำนวน 2.32 คน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.93 สำหรับเงินค่าตอบแทนของคณะกรรมการและผู้บริหารเฉลี่ยมีจำนวน 46.79 ล้านบาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 60.54

1.5 คุณลักษณะการจัดการการเงิน ด้านจำนวนสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีที่แสดงไว้ในงบการเงิน เฉลี่ยมีจำนวน 1,784.29 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4,405.18 ด้านกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานเฉลี่ยมีจำนวน 864.10 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1,380.13 ด้านมูลค่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่แสดงไว้ในงบการเงิน ณ วันสิ้นปี เฉลี่ย มีจำนวน 3,143.09 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5,392.33 และด้านเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน ตราสารหนี้ และเงินกู้ยืมที่ต้องชำระที่มีอายุมากกว่า 1 ปี มีจำนวน 1,315.44 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4,661.89

1.6 ผลการดำเนินงานของบริษัทที่เป็นประชากรเป้าหมาย พบว่า ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายมีค่าเฉลี่ย 17.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 38.05 ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์มีค่าเฉลี่ย 9.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.04 ด้านอัตราส่วนกำไร

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

สุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าเฉลี่ย 14.91 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.51 และด้านอัตราส่วนสภาพคล่องมีค่าเฉลี่ย 3.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.53

สรุปผลการวิจัยคุณลักษณะสำคัญของบริษัทหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 สรุปผลการวิจัยคุณลักษณะสำคัญของบริษัทหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ.2553

คุณลักษณะสำคัญของบริษัท	ผลการวิจัย
1. คุณลักษณะผู้บริหารของบริษัท 1.1 อายุ	ผู้บริหารส่วนใหญ่ ◆ มีอายุมากกว่า 61 ปี คิดเป็นร้อยละ 72.0
1.2 เพศ	◆ เป็นเพศชาย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 88.0
1.3 ระดับการศึกษา	◆ มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 88.0
1.4 สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	◆ สำเร็จการศึกษาบริหารธุรกิจ บัญชี เศรษฐศาสตร์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0
2. คุณลักษณะโครงสร้างการเป็นเจ้าของบริษัท 2.1 การถือครองหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่	◆ บริษัทส่วนใหญ่ ถือหุ้นร้อยละ 20-49 คิดเป็นร้อยละ 72.0
2.2 การถือครองหุ้นของผู้ถือหุ้นรายย่อย	◆ บริษัทส่วนใหญ่ ถือหุ้นร้อยละ 20-49 คิดเป็นร้อยละ 60.0
2.3 การถือครองหุ้นของผู้ถือหุ้นต่างชาติ	◆ บริษัทส่วนใหญ่ ถือหุ้นน้อยกว่าร้อยละ 20 คิดเป็นร้อยละ 68.0
2.4 จำนวนบริษัทย่อยที่บริษัทถือหุ้นอย่างมีอำนาจการควบคุม	◆ มีบริษัทย่อยที่บริษัทถือหุ้นอย่างมีอำนาจการควบคุมเฉลี่ย 8.40 บริษัท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13.17
3. คุณลักษณะการจัดการของบริษัท 3.1 อายุของบริษัท	◆ บริษัทส่วนใหญ่ มีอายุดำเนินงานระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.0
3.2 ขนาดของบริษัท	◆ มีสินทรัพย์เฉลี่ย 9,715.98 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18,372.64
3.3 ขนาดของคณะกรรมการบริษัท	◆ มีจำนวนกรรมการเฉลี่ย 11.92 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.58
3.4 ขนาดของคณะกรรมการบริหารบริษัท	◆ มีจำนวนกรรมการเฉลี่ย 5.28 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.96
3.5 การจ่ายเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้น	◆ มีนโยบายจำนวนอัตราการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นมากกว่าร้อยละ 50.00

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

คุณลักษณะสำคัญของบริษัท	ผลการวิจัย
4. คุณลักษณะการกำกับดูแลกิจการ	
4.1 คณะกรรมการบริษัทที่ไม่ได้เป็นกรรมการบริหารบริษัท	◆ เฉลี่ย 7.20 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.89
4.2 คณะกรรมการอิสระที่ไม่ได้เป็นกรรมการบริหารบริษัท	◆ เฉลี่ย 3.96 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.84
4.3 คณะกรรมการบริษัทที่เป็นสมาชิกครอบครัวของผู้ถือหุ้นรายใหญ่/ผู้บริหาร	◆ เฉลี่ย 2.32 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.93
4.4 ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร	◆ เฉลี่ย 46.79 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 60.54
5. คุณลักษณะการจัดการการเงิน	
5.1 จำนวนสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปี	◆ เฉลี่ย 1,784.29 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4,405.18
5.2 กระแสเงินจากกิจกรรมการดำเนินงาน	◆ เฉลี่ย 864.10 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,380.13
5.3 ด้านที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ	◆ เฉลี่ย 3,143.09 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5,392.33
5.4 เงินกู้ยืมระยะยาว ตราสารหนี้ที่มีอายุมากกว่า 1 ปี	◆ เฉลี่ย 1,315.44 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4,661.89
6. ผลการดำเนินงานของบริษัท	
6.1 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย	◆ เฉลี่ย 17.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 38.05
6.2 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์	◆ เฉลี่ย 9.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.04
6.3 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	◆ เฉลี่ย 14.91 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.51
6.4 อัตราส่วนสภาพคล่อง	◆ เฉลี่ย 3.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.53

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์คุณลักษณะสำคัญกับผลการดำเนินงานของบริษัทหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารของบริษัทกับผลการดำเนินงานของบริษัท พบว่า มีเพียงผลการดำเนินงานด้านอัตราส่วนสภาพคล่อง (Y4) เท่านั้น ที่ตัวแปรอิสระคุณลักษณะผู้บริหารบริษัท ด้านอายุ (X1) เพศ (X2) ระดับการศึกษา (X3) และด้านสาขาวิชา (X4) สามารถอธิบายได้โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับร้อยละ 37.50 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และมีสมการถดถอยพหุดังนี้

$$Y4 = 24.948 - 4.450X1 - 0.424X2 - 0.890X3 + 0.702X4$$

สำหรับผลการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ได้แก่ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ตัวแปรอิสระคุณลักษณะผู้บริหารบริษัทไม่สามารถอธิบายผลการดำเนินการเหล่านี้ได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะโครงสร้างการเป็นเจ้าของกับผลการดำเนินงานของบริษัท พบว่า มีเพียงผลการดำเนินงานด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย (Y1) เท่านั้นที่ตัวแปรอิสระคุณลักษณะโครงสร้างการเป็นเจ้าของด้านการถือครองหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ (S1) ของผู้ถือหุ้นรายย่อย (S2) ของผู้ถือหุ้นต่าง ชาติ (S3) และบริษัทย่อยที่บริษัทถือหุ้นอย่างมีอำนาจการควบคุม (S4) สามารถอธิบายได้ โดยมีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับร้อยละ 38.10 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และมีสมการถดถอยพหุดังนี้

$$Y1 = 35.152 - 12.209S1 + 5.478S2 - 10.293S3 + 1.224S4$$

สำหรับผลการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ได้แก่ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนสภาพคล่อง ตัวแปรอิสระคุณลักษณะโครงสร้างการเป็นเจ้าของบริษัทไม่สามารถอธิบายผลการดำเนินงานได้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะการจัดการบริษัทกับผลการดำเนินงานของบริษัท พบว่า ตัวแปรอิสระคุณลักษณะการจัดการบริษัทไม่สามารถอธิบายผลการดำเนินงานทั้ง 4 ประการของบริษัทได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับการดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของบริษัท พบว่า ตัวแปรอิสระคุณลักษณะการกำกับดูแลกิจการไม่สามารถอธิบายผลการดำเนินงานทั้ง 4 ประการของบริษัทได้ทั้งระดับนัยสำคัญ 0.05

2.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะการจัดการการเงินกับผลการดำเนินงานของบริษัท พบว่า ตัวแปรอิสระคุณลักษณะการจัดการการเงินไม่สามารถอธิบายผลการดำเนินงานทั้ง 4 ประการ ของบริษัทได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 อย่างไรก็ตามตัวแปรอิสระย่อยการจัดการการเงินด้านกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน สามารถอธิบายตัวแปรตามกำไรสุทธิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ต่อส่วนของผู้ถือหุ้นได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.006 หรือร้อยละ 6 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

2.6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัททั้ง 5 คุณลักษณะ ได้แก่ คุณลักษณะผู้บริหารของบริษัท โครงสร้างการเป็นเจ้าของบริษัท การจัดการบริษัท การกำกับดูแลกิจการ และคุณลักษณะการจัดการการเงิน กับตัวแปรตามผลการดำเนินงานของบริษัท โดยทำการวิเคราะห์แบบใส่ตัวแปรทุกตัว (Enter) ไม่แยกกลุ่มคุณลักษณะ พบว่า ตัวแปรอิสระคุณลักษณะทั้ง 5 ประการ สามารถอธิบายผลการดำเนินงานด้านกำไรสุทธิต่อยอดขายของบริษัทได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.984 หรือร้อยละ 98.40 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และสามารถอธิบายผลการดำเนินงานด้านอัตราส่วนสภาพคล่องของบริษัทได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.990 หรือร้อยละ 99.00 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แต่ไม่สามารถอธิบายผลการดำเนินงานด้านกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์และด้านกำไรสุทธิต่อส่วนผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

2.7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทั้ง 5 คุณลักษณะ กับ ตัวแปรตามผลการดำเนินงานของบริษัท โดยทำการวิเคราะห์แบบใส่ตัวแปรทุกตัว (Enter) จำแนกตามกลุ่มคุณลักษณะ (ตัวแปรอิสระ) พบว่า ตัวแปรอิสระ 3 ประการ ได้แก่ คุณลักษณะผู้บริหารของบริษัท โครงสร้างการเป็นเจ้าของ และคุณลักษณะการจัดการ สามารถอธิบายผลการดำเนินงานด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.790 หรือร้อยละ 79.00 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ตัวแปรอิสระคุณลักษณะทั้ง 5 ประการ สามารถอธิบายผลการดำเนินงานด้านอัตราส่วนสภาพคล่องได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.987 หรือร้อยละ 98.70 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สำหรับตัวแปรตามผลการดำเนินงานด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ และกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ตัวแปรอิสระคุณลักษณะทั้ง 5 ประการ ไม่สามารถอธิบายผลการดำเนินงานทั้ง 2 ประการได้ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ตารางที่ 5.2 สรุปผลการวิจัยความสัมพันธ์คุณลักษณะสำคัญกับผลการดำเนินงานของบริษัทหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ.2553

การวิเคราะห์คุณลักษณะสำคัญกับผลการดำเนินงานของบริษัท	ความสัมพันธ์		สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05
	มี	ไม่มี	
1. คุณลักษณะผู้บริหารบริษัทกับผลการดำเนินงานของบริษัท			
1.1 กำไรสุทธิต่อยอดขาย		✓	-
1.2 กำไรสุทธิต่อสินทรัพย์		✓	-
1.3 กำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น		✓	-
1.4 อัตราส่วนสภาพคล่อง	✓		R^2 = 0.375 หรือร้อยละ 37.50
2. คุณลักษณะโครงสร้างการเป็นเจ้าของบริษัทกับผลการดำเนินงานของบริษัท			
2.1 กำไรสุทธิต่อยอดขาย	✓		R^2 = 0.381 หรือร้อยละ 38.10
2.2 กำไรสุทธิต่อสินทรัพย์		✓	-
2.3 กำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น		✓	-
2.4 อัตราส่วนสภาพคล่อง		✓	-
3. คุณลักษณะการจัดการบริษัทกับผลการดำเนินงานของบริษัท			
3.1 กำไรสุทธิต่อยอดขาย		✓	-
3.2 กำไรสุทธิต่อสินทรัพย์		✓	-
3.3 กำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น		✓	-
3.4 อัตราส่วนสภาพคล่อง		✓	-
4. คุณลักษณะการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของบริษัท			
4.1 กำไรสุทธิต่อยอดขาย		✓	-
4.2 กำไรสุทธิต่อสินทรัพย์		✓	-
4.3 กำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น		✓	-
4.4 อัตราส่วนสภาพคล่อง		✓	-

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

การวิเคราะห์คุณลักษณะสำคัญกับผลการดำเนินงานของบริษัท	ความสัมพันธ์		สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05
	มี	ไม่มี	
5. คุณลักษณะการจัดการการเงินกับผลการดำเนินงานของบริษัท			
5.1 กำไรสุทธิต่อยอดขาย		✓	-
5.2 กำไรสุทธิต่อสินทรัพย์		✓	-
5.3 กำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น		✓	-
5.4 อัตราส่วนสภาพคล่อง		✓	-
6. คุณลักษณะทั้ง 5 ประการ กับผลการดำเนินงานแบบใส่ตัวแปรทุกตัว (Enter) ไม่แยกกลุ่มคุณลักษณะ			
6.1 กำไรสุทธิต่อยอดขาย	✓		R^2 = 0.984 หรือร้อยละ 98.40
6.2 กำไรสุทธิต่อสินทรัพย์		✓	
6.3 กำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น		✓	
6.4 อัตราส่วนสภาพคล่อง	✓		R^2 = 0.990 หรือร้อยละ 99.00
7. คุณลักษณะทั้ง 5 ประการ กับผลการดำเนินงานแบบใส่ตัวแปรทุกตัว (Enter) แยกตามกลุ่มคุณลักษณะ			
7.1 กำไรสุทธิต่อยอดขาย	✓		ตัวแปรคุณลักษณะผู้บริหาร โครงสร้างการเป็นเจ้าของและคุณลักษณะการจัดการบริษัทมี R^2 = 0.790 หรือร้อยละ 79.00
7.2 กำไรสุทธิต่อสินทรัพย์		✓	
7.3 กำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น		✓	
7.4 อัตราส่วนสภาพคล่อง	✓		ตัวแปรคุณลักษณะทั้ง 5 ประการมี R^2 = 0.987 หรือร้อยละ 98.70

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

3. ผลการพยากรณ์คุณลักษณะสำคัญที่สัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหูคูณเส้นตรง (Multiple linear regression analysis) พบว่า ตัวแปรอิสระคุณลักษณะสำคัญ 5 ประการ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรตามอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย (Y1) กับตัวแปรตามอัตราส่วนสภาพคล่อง (Y4) โดยมีสมการถดถอยพหุในการพยากรณ์แบบใส่ตัวแปรทีละตัว (Stepwise) และแยกตามกลุ่มคุณลักษณะ จากตารางที่ 4.68 และ 4.76 ดังนี้

$$Y1 = -210.121 + X + S + G + C - 0.007\,F4$$

โดยที่

$$X = 11.444X1 + 38.603X2 - 6.618X3 - 1.546X4$$

$$S = 17.343S1 + 42.843S2 - 0.127S3 + 3.972S4$$

$$G = -8.194G1 - 0.004G2 + 1.412G3 + 0.347G4 - 4.061G5$$

$$C = 5.988C1 - 10.337C2 + 4.542C3 + 0.666C4$$

มีค่าอำนาจในการทำนายตัวแปรตามอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายได้เท่ากับร้อยละ 97.0 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

$$Y4 = 40.663 + X + S + G + C + 0.002\,F3$$

โดยที่

$$X = -8.390X1 - 6.673X2 - 1.538X3 + 4.118X4$$

$$S = -2.566S1 + 4.804S2 - 4.784S3 - 0.640S4$$

$$G = 2.382G1 - 0.001G2 + 0.577G3 - 0.384G4 + 3.173G5$$

$$C = -0.777C1 - 2.657C2 - 0.414C3 + 0.368C4$$

มีค่าอำนาจในการทำนายตัวแปรตามอัตราส่วนสภาพคล่องได้เท่ากับร้อยละ 91.90 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากการทดสอบการพยากรณ์ของสมการดังกล่าวจากข้อมูลจริงของบริษัท โออิชิกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) พบว่า ตัวเลขที่ได้จากสมการถดถอยพหุมีค่าใกล้เคียงกับตัวเลขที่เกิดขึ้นจริง

การอภิปรายผล

1. การศึกษาข้อมูลทั่วไปของตัวแปรอิสระคุณลักษณะสำคัญของบริษัท

จากการศึกษาเรื่องคุณลักษณะสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาเฉพาะในหมวดอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 25 บริษัท นั้น มีการแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็น 5 กลุ่ม เป็นตัวแปรคุณลักษณะของบริษัทและตัวแปรตามเป็นผลการดำเนินงานด้านอัตราส่วนทางการเงิน จำนวน 4 ตัวแปร คุณลักษณะสำคัญของบริษัท ได้แก่

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

1.1 คุณลักษณะของผู้บริหารที่แบ่งเป็นตัวแปรอิสระย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา คุณลักษณะผู้บริหารที่มีอำนาจการตัดสินใจ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุโดยเฉลี่ยมากกว่า 61 ปี เป็นเพศชาย สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท และสำเร็จการศึกษาทางด้านบริหารธุรกิจ หรือบัญชี หรือเศรษฐศาสตร์ สอดคล้องกับแนวคิดการเติบโตอย่างยั่งยืนของธุรกิจครอบครัวซึ่ง Lee et al. (2010 : 4-7) สรุปว่า ทักษะ ความสามารถ ทัศนคติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของความสำเร็จของธุรกิจ และ อำพล นววงศ์เสถียร (2551 : บทคัดย่อ ; 224-227 ; ภาคผนวก) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเติบโตที่ยั่งยืนของธุรกิจครอบครัวในตลาดหลักทรัพย์ไทย พบว่า วัฒนธรรม ภาวะผู้นำ การจัดการเชิงกลยุทธ์ และคณะกรรมการบริหารของธุรกิจครอบครัวเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเติบโตที่ยั่งยืนของธุรกิจครอบครัว และกรณีศึกษา 9 ธุรกิจครอบครัวที่เติบโตอย่างยั่งยืน ได้แก่ บมจ. เซ็นทรัลรีเทลคอร์ปอร์เรชั่น บมจ. ธนาคารกรุงเทพ บมจ. อมตะคอร์ปอเรชั่น บจ.ไทยซัมมิท ออโต้พาร์ทอินดัสตรี บมจ.ซีพีออลล์ บมจ.สามารถคอร์ปอเรชั่น บมจ. ที.เค.เอส. เทคโนโลยี พบว่า ผู้บริหารเป็นเพศชายทั้งหมด เช่นเดียวกับบริษัทในหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในประเทศไทย เป็นธุรกิจครอบครัวที่ผู้บริหารต้องสะสมประสบการณ์ ความรู้ มีภาวะผู้นำ และการจัดการเชิงกลยุทธ์ของบริษัท ในรสชาติอาหารและเครื่องดื่มที่มีลักษณะการสืบทอดธุรกิจ มีการกำหนดวางตัวทายาท บ่มเพาะทายาทให้เตรียมพร้อม หลังจากที่เห็นว่าพร้อมแล้วผู้บริหารบริษัทจดทะเบียนจึงจะวางมือเพื่อให้คนรุ่นต่อไปได้บริหารกิจการ แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ National Business Servey ประเทศสหรัฐอเมริกา ปี 1997-2000 (Lee et. al., 2010 : 1) ที่พบว่า ผู้บริหารเพศหญิงมีความสำเร็จในด้านการเติบโตของกำไรมากกว่าเพศชาย

1.2 คุณลักษณะโครงสร้างการเป็นเจ้าของบริษัท พบว่าส่วนใหญ่ผู้ถือหุ้นรายใหญ่และผู้ถือหุ้นรายย่อย ถือครองหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 20-49 แสดงถึงการกระจายอำนาจการควบคุมการจัดการไม่ได้อยู่ในอำนาจของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์ไม่ได้พิจารณาปัจจัยความเป็นเครือญาติของผู้ถือหุ้น และจากการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง Corporate Control กับ Performance ของรัตนา สุวรรณศิริศิลป์ และคณะ (2535 : 24-26) พบว่า ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่ถือครองหุ้นระหว่างร้อยละ 10-25 มีผลทำให้การดำเนินงานของกิจการในรูปของผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ดีขึ้นตามลำดับ

1.3 คุณลักษณะการจัดการบริษัท บริษัทส่วนใหญ่มีอายุดำเนินการระหว่าง 30-39 ปี ขนาดของบริษัทสินทรัพย์เฉลี่ยเกือบ 10,000 ล้านบาท จำนวนคณะกรรมการบริษัทเฉลี่ย 12 คน จำนวนคณะกรรมการบริหารบริษัทเฉลี่ย 5 คน และอัตราจ่ายเงินปันผลร้อยละ 50.00 จากผลการวิจัยของรัตนา สุวรรณศิริศิลป์ และคณะ (2535 : 24-26) พบว่า กิจการที่มีอายุการก่อตั้งยาวนานมีผลการดำเนินงานที่ดีกว่ากิจการที่มีอายุน้อยกว่า และการวิจัยของ Kale and Arditi (1998 : 458-459) พบว่า อายุของธุรกิจมีความสัมพันธ์กับความล้มเหลวของธุรกิจ

โดยธุรกิจที่เริ่มจัดตั้งจะมีความเสี่ยงความล้มเหลวสูง และความเสี่ยงจะลดลง เมื่อธุรกิจมีอายุของกิจการเพิ่มขึ้น

ด้านตัวแปรขนาดของบริษัท จากการศึกษาของรัตนา สุวรรณศิริศิลป์ และคณะ (2538 : 26) พบว่า ขนาดของกิจการไม่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของกิจการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การศึกษาของกาญจนา ตั้งภากรณ์ (2542 : บทคัดย่อ) กลับพบว่า ขนาดของบริษัทมีอิทธิพลทางบวกต่อผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับตัวแปรจำนวนกรรมการบริษัท จำนวนกรรมการบริหารบริษัท และอัตราส่วนการจ่ายเงินปันผลที่มีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของบริษัท ยังไม่มีการศึกษาโดยตรง เพียงแต่มีการศึกษาของศุภลักษณ์ อังคสุโข และคณะ (2554 : บทคัดย่อ) เกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนด โอกาสและอัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัท โดยปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ ความไม่แน่นอนของกระแสเงินสด สัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้ถือหุ้นรายย่อย และผู้ถือหุ้นต่างชาติ และ Brown and Caylor (2004 : 1-11) สรุปว่า บริษัทที่มีการจ่ายค่าตอบแทนให้ผู้บริหารสูงก็จะทำให้มีผลการดำเนินงานดีขึ้นด้วย

1.4 คุณลักษณะการกำกับดูแลกิจการ คณะกรรมการบริษัทที่ไม่ได้เป็นกรรมการบริหารบริษัทเฉลี่ยประมาณ 7 คน คณะกรรมการอิสระที่ไม่ได้เป็นกรรมการบริหารบริษัท เฉลี่ยประมาณ 4 คน ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ส่วนคณะกรรมการบริษัทที่เป็นสมาชิกครอบครัวของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้บริหารเฉลี่ยประมาณ 2 คน จากการศึกษาของกาญจนา ตั้งภากรณ์ (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า การที่คณะกรรมการมีลักษณะเครือญาติกัน และสัดส่วนการถือหุ้นของคณะกรรมการที่มากกว่าหรือเท่ากัน 5% จะมีอิทธิพลทางลบต่อผลการดำเนินงาน และหากถือหุ้นมากกว่าหรือเท่ากับ 15 % และ 50 % จะมีอิทธิพลทางบวกต่อผลการดำเนินงาน และสัดส่วนคณะกรรมการอิสระที่มากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของบริษัท โดยใช้ค่า Tobin's q แทนผลการดำเนินงาน และ Brown and Caylot (2004 : 1-11) พบว่า บริษัทที่มีการกำกับกิจการที่ดีทำให้ผลการดำเนินงานจากอัตราการเติบโตของยอดขาย กำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และมูลค่าของบริษัทสูงขึ้นด้วย

1.5 สำหรับคุณลักษณะการจัดการการเงิน ได้แก่ จำนวนสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปี กระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงาน ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เงินกู้ยืมระยะยาว ตราสารหนี้ที่มีอายุมากกว่า 1 ปี ยังไม่มีผู้ศึกษาโดยตรงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของคุณลักษณะเหล่านี้กับผลการดำเนินงานของบริษัท อย่างไรก็ตาม วินัย องศุโกมุทกุล และคณะ (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า บริษัทที่มีอัตราการก่อหนี้สูงจะมีผลการดำเนินงาน (ROA และ ROE) ที่ด้อยกว่าบริษัทที่มีอัตราการก่อหนี้ต่ำ และศุภลักษณ์ อังคสุโข และคณะ (2554 : บทคัดย่อ) พบว่า ความไม่แน่นอนของกระแสเงินสด มีผลกระทบต่อการตัดสินใจจ่ายเงินปันผลเท่านั้น แต่กลับไม่มีผลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

2. การศึกษาความสัมพันธ์ตัวแปรอิสระคุณลักษณะที่สำคัญและตัวแปรตามผลดำเนินงานของบริษัท

จากการใช้สถิติวิเคราะห์แบบ MRA ของตัวแปรอิสระที่มี 5 กลุ่ม โดยนำตัวแปรแยกแต่ละกลุ่มมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับตัวแปรตามที่มี 4 ตัวแปรทีละตัว การอภิปรายผลนี้จะมุ่งเน้นไปที่ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กัน และตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่น่าจะสัมพันธ์กันแต่ไม่สัมพันธ์กัน ดังนี้

2.1 ความสัมพันธ์ของตัวแปรคุณลักษณะของผู้บริหารกับอัตราส่วนสภาพคล่อง จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์มีค่าอำนาจการทำนายร้อยละ 32.50 อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ถือได้ว่ามีค่าอำนาจการทำนายไม่สูงนัก และไม่มีวรรณกรรมที่บ่งชี้ว่าคุณลักษณะผู้บริหารบริษัทกับสภาพคล่องมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญมีเพียงงานวิจัยของอลิศรา ผลาวรรณ์ (2547 : 77) ที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียน พบว่า ตัวแปรสภาพคล่องทางการเงินของบริษัทมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลงานโดยเป็นความสัมพันธ์เชิงลบ หมายถึง บริษัทจดทะเบียนที่มีสภาพคล่องทางการเงินต่ำจะเปิดเผยข้อมูลในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้หากพิจารณาในแง่ความเป็นจริงของบริษัทจดทะเบียนในหมวดอาหารและเครื่องดื่มของไทยแล้ว ผู้บริหารบริษัทเป็นผู้นำครอบครัวที่มาจากธุรกิจครอบครัว สิ่งที่ผู้บริหารบริษัทเหล่านี้เพ่งเล็งจึงมุ่งเน้นไปยังตัวแปรที่ผู้บริหารต้องการเปิดเผยและสามารถควบคุมได้โดยวิธีการทางบัญชี ตัวแปรตามอัตราส่วนสภาพคล่องจึงสัมพันธ์กับคุณลักษณะผู้บริหาร แต่สำหรับตัวแปรตามอื่นที่เกี่ยวข้องกับกำไรของกิจการ ซึ่งผู้บริหารไม่สามารถที่จะมีอำนาจควบคุมได้เด็ดขาด การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยวิธี MRA จึงไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 หรืออธิบายอย่างง่าย คือ ข้อมูลตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามที่เกี่ยวข้องกับกำไรสุทธิของกิจการมีการกระจายมากจนไม่จัดอยู่ในรูปแบบเชิงเส้น (Liner) ของ MRA ได้

2.2 ความสัมพันธ์ของตัวแปรคุณลักษณะโครงสร้างการเป็นเจ้าของกับอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์มีค่าอำนาจการทำนายร้อยละ 38.10 อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ยังคงเป็นค่าอำนาจการทำนายความสัมพันธ์ที่ไม่สูงนัก รวมทั้งไม่มีวรรณกรรมที่บ่งชี้ว่าคุณลักษณะโครงสร้างการเป็นเจ้าของบริษัท ได้แก่ การถือครองหุ้นทั้งรายใหญ่ รายย่อย และต่างชาติ รวมทั้งการมีบริษัทย่อยจะทำให้เกิดความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย มีเพียงงานวิจัยของโชติญาณ์ หิตะพงศ์ (2550 : 51) ที่ทำการศึกษาวิจัยแล้วพบว่า โครงสร้างการเป็นเจ้าของบริษัทมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน ผู้วิจัยยังสรุปต่อไปว่าโครงสร้างการถือหุ้นที่กระจุกตัวในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมักมีการเปิดเผยข้อมูลในรายงานฐานะการเงินและผลการดำเนินงานลดลง สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หากพิจารณาในแต่ละตัวแปรอิสระย่อยพบว่าตัวแปรการถือครองหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้ถือหุ้นรายย่อย และมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายโดยผู้ถือหุ้นต่างชาติมีค่าระดับนัยสำคัญมากกว่า 0.05 มีเพียงตัวแปร

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

คุณลักษณะจำนวนบริษัทย่อยมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายโดยมีค่าระดับนัยสำคัญที่น้อยกว่า 0.05 จากเหตุผลนี้แสดงว่าการถือครองหุ้นของผู้ถือหุ้นที่บริษัทถือหุ้นอย่างมีอำนาจการควบคุม มีการกระจายของข้อมูลมาก แต่ยังไปในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่จำนวนบริษัทย่อยของบริษัทจดทะเบียนที่บริษัทถือครองหุ้นอย่างมีอำนาจการควบคุมยิ่งมีจำนวนมากยิ่งทำให้กิจการมีกำไรสุทธิสูง และมียอดขายจำนวนมากด้วย

2.3 ความสัมพันธ์ของตัวแปรคุณลักษณะสำคัญของบริษัททั้ง 5 ประการ กับตัวแปรตามกำไรสุทธิต่อยอดขาย จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์มีค่าอำนาจการทำนายร้อยละ 97.0 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ถือได้ว่ามีค่าอำนาจการทำทายที่สูงมาก นอกจากนี้ยังมีการทดสอบการพยากรณ์ซึ่งได้ผลที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง คือ มีความแตกต่างกับข้อมูลที่นำเสนอต่อสาธารณะคิดเป็นร้อยละ 8.28 สำหรับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องยังไม่มีการชี้ชัดว่ามีเหตุผลทางตรรกที่ชัดเจน หากพิจารณาว่านำข้อมูลทั้งหมดหรือตัวแปรอิสระทั้ง 5 ประการมาพิจารณากับตัวแปรตามย่อมทำให้ข้อมูลมีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม คำถามที่น่าสนใจได้แก่ ทำไมจึงไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปร อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อผู้ถือหุ้น ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระเป็นรายตัวแปร จะเห็นว่าตัวแปรอิสระ คุณลักษณะโครงสร้างการเป็นเจ้าของบริษัทมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นไปได้ที่เมื่อนำตัวแปรอิสระทั้ง 5 ประการมาวิเคราะห์ร่วมด้วยจึงทำให้ข้อมูลจึงไปในทิศทางเดียวกัน และแสดงความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายด้วย

2.4 ความสัมพันธ์ของตัวแปรคุณลักษณะสำคัญของบริษัททั้ง 5 ประการ กับตัวแปรตามอัตราส่วนสภาพคล่อง จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์มีค่าอำนาจการทำนายร้อยละ 91.90 อย่างมีนัยสำคัญระดับ 0.05 ถือได้ว่ามีค่าอำนาจการทำนายความสัมพันธ์ที่สูง นอกจากนี้ยังมีการทดสอบการพยากรณ์ซึ่งได้ผลที่น่าพอใจในระดับหนึ่งเช่นกัน สำหรับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องยังไม่มีการชี้ชัดที่เกี่ยวข้องระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 5 ประการ กับตัวแปรตามอัตราส่วนสภาพคล่อง ทั้งนี้เหตุผลที่น่าจะเป็นไปได้คงเป็นเรื่องของข้อมูล คุณลักษณะสำคัญทางบริษัทจดทะเบียนทั้ง 5 ประการกับอัตราส่วนสภาพคล่องที่ผู้บริหารต้องการแสดงให้เห็นมีการกระจายไม่มากนักและไปในทิศทางเดียวกันนั่นเอง

3. การศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรในมุมมองการจัดการเชิงกลยุทธ์

ด้านการบริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance management) จากแนวศึกษาการจัดการเชิงกลยุทธ์ในปัจจุบันได้มีการนำเสนอทางด้านการบริหารผลการปฏิบัติงาน ซึ่งการบริหารผลการปฏิบัติงาน คือ กลยุทธ์หรือกระบวนการในการบริหารทรัพยากรทั้งองค์การที่จะทำให้องค์กรมีผลการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยผ่านกระบวนการปรับปรุงผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และมุ่งเน้นการพัฒนาพนักงานอย่างเข้มแข็ง (เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฏ์ และคณะ 2553 : 117-118)

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

จากความหมายข้างต้น องค์การจึงมีภารกิจที่จะต้องสร้างหรือผสมผสานมิติในการปฏิบัติงานของพนักงาน 2 องค์ประกอบสำคัญ ๆ เข้าด้วยกันคือ

3.1 ทางแนวดิ่ง เป็นการเชื่อมโยง วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย ขององค์กร หน่วยงานและพนักงานให้ไปในทิศทางเดียวกัน โดยผ่านกระบวนการปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะของพนักงาน

3.2 ทางแนวราบ เป็นการนำผลการปฏิบัติงานของพนักงานไปใช้ประโยชน์ใน กิจกรรมการบริหารทรัพยากรมนุษย์เช่น การพัฒนา และฝึกอบรม การให้ผลประโยชน์ตอบแทน วางแผนอาชีพ การโยกย้ายเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น

โดยภาพรวมแล้วเห็นได้ว่า กระบวนการบริหารผลการปฏิบัติงานสามารถตอบสนองความต้องการขององค์กรได้ใน 2 ระดับ ด้วยกันคือ ระดับแรกกระบวนการบริหารผลการปฏิบัติงานสามารถเชื่อมโยง นำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมต่าง ๆ ของการบริหารทรัพยากรขององค์การได้เช่นเดิม ส่วนในระดับที่สอง กระบวนการบริหารผลการปฏิบัติงานจะก่อให้เกิดการบูรณาการผลการปฏิบัติงานขององค์การในระดับต่าง ๆให้ไปในทิศทางเดียวกันคือ เป้าหมายสูงสุดขององค์กร

ผลการปฏิบัติงานสำหรับภาคธุรกิจที่เห็นเป็นรูปธรรมได้ชัดเจน ก็คือ กำไรของกิจการ ซึ่งตามเป้าหมายแล้วจะต้องทำให้เกิดกำไรสูงสุด (Maximum profit) การศึกษาวิจัยนี้จึงเป็นการแสดงให้เห็นในการวิเคราะห์เชิงปริมาณของตัวแปรอิสระคุณลักษณะสำคัญของบริษัทและตัวแปรตามผลการดำเนินงาน ซึ่งจากการวิเคราะห์คุณลักษณะสำคัญทีละตัวแปรหรือทีละกลุ่ม สามารถอธิบายตัวแปรตามตัวใดได้เล็กน้อย โดยค่าอำนาจการทำนายน้อยกว่าร้อยละ 40 ซึ่งถือว่าน้อยมากที่จะนำมาใช้อ้างอิง แต่เมื่อนำตัวแปรอิสระทั้ง 5 ประการ หรือทั้ง 5 กลุ่มมาวิเคราะห์ร่วมกันกลับอธิบายได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และมีค่าอำนาจในการทำนายได้มากกว่าร้อยละ 90 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ด้านการบริหารผลการปฏิบัติงานที่เห็นว่ากระบวนการบริหารผลการปฏิบัติงานจะก่อให้เกิดการบูรณาการผลการปฏิบัติงานขององค์การในระดับต่าง ๆ นั่นก็คือ หากตัวแปรอิสระทั้ง 5 ประการ แยกเป็นระดับแล้ว คุณลักษณะของผู้บริหาร และคุณลักษณะโครงสร้างการเป็นเจ้าของบริษัท เปรียบเสมือนอยู่ในระดับบนมีหน้าที่ในการคิดและสร้างสรรค์ ในขณะที่คุณลักษณะการจัดการบริษัท คุณลักษณะการกำกับดูแลกิจการ และคุณลักษณะการจัดการการเงินเป็นระดับปฏิบัติการ ซึ่งหน้าที่ในการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เมื่อคุณลักษณะทั้งหมด 5 ประการ ได้นำวิเคราะห์ร่วมกัน ย่อมมีพลังที่จะสามารถอธิบายผลการดำเนินงานได้บางตัวแปร เช่น อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย และอัตราส่วนสภาพคล่อง อย่างไรก็ตามในเรื่องของตัวแปรตามอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ และกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ยังไม่สามารถอธิบายได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ไม่ได้หมายความว่าไม่มีประโยชน์ แต่หมายความว่าข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในหมวดอาหารและเครื่องดื่มที่มีอยู่และนำเสนอต่อสาธารณะในปี พ.ศ.2553 ที่นำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ โดยเครื่องมือทางสถิติที่เรียกว่า MRA นี้ ผลการวิเคราะห์แสดงว่าข้อมูลมีการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

กระจายกันมากและไม่ไปในทิศทางเดียวกัน จึงทำให้ค่าระดับนัยสำคัญที่ได้มากกว่า 0.05 ที่ได้กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามในอนาคตหากมีการนำตัวแปรทางด้านคุณลักษณะสำคัญของบริษัทที่มีวรรณกรรมอ้างอิงมีผลต่ออัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อาจจะทำให้การกระจายตัวของข้อมูลมีน้อยลง และนำไปสู่การวิเคราะห์จากเครื่องมือทางสถิติอื่น ๆที่น่าเชื่อถือและยอมรับได้ต่อไป

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. จากการดำเนินการศึกษาวิจัยและผลสรุปของการศึกษาวิจัยมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 การศึกษาวิจัยนี้ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง เพราะนำข้อมูลจากประชากรที่มีอยู่ทั้งหมด 25 บริษัท ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในหมวดอาหารและเครื่องดื่มมาใช้ และผลที่ได้จากการศึกษาคุณลักษณะสำคัญทั้ง 5 ประการ หรือ 5 กลุ่ม ซึ่งมีตัวแปรย่อยจำนวน 21 ตัวแปรย่อยมีความครอบคลุมคุณลักษณะสำคัญของบริษัทดังกล่าว ซึ่งเป็นไปตามวรรณกรรมที่มีการศึกษาวิจัย ทั้งนี้การนำไปใช้ประโยชน์จะต้องพิจารณาเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ (Time and Space) ด้วย เพราะข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลของบริษัทของบริษัทในปี พ.ศ.2553 ซึ่งไม่มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารโครงสร้างการเป็นเจ้าของบริษัท และการจัดการของบริษัทอย่างกะทันหัน ยกเว้น บริษัทโออิชิ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ที่มีการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะสำคัญหลายประการ เมื่อเทียบกับปี 2552 อย่างไรก็ตามข้อมูลจะถูกต้องมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไข ดังนี้

1) บริษัทจดทะเบียนนั้น ๆ ให้ข้อมูลที่เป็นจริงไม่มีการตกแต่งข้อมูล

2) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีการกำกับดูแลบริษัทจดทะเบียนอย่างมีประสิทธิภาพ

งานศึกษาวิจัยที่นำข้อมูลที่ถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือได้มาวิเคราะห์ ผลที่ออกมาย่อมมีความถูกต้อง และน่าเชื่อถือได้เช่นกัน

1.2 การศึกษาวิจัยจากข้อมูลที่บริษัทจดทะเบียนนำเผยแพร่และเป็นข้อมูลทุติยภูมิ รวมทั้งการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือทางสถิติแบบ MRA ทำให้มีการวิเคราะห์มีการนำเสนอในรูปแบบตารางเป็นจำนวนมาก อาจจะทำให้ผู้ที่นำไปอ่านและต้องการนำไปใช้ประโยชน์เกิดความสับสนในข้อมูลอีกทั้งการวิเคราะห์ผลที่ได้จากแต่ละตารางซึ่งมีลักษณะการบรรยายที่ซ้ำเหมือนเดิม ทั้งนี้หากผู้อ่านงานศึกษาวิจัยที่ทำความเข้าใจในเครื่องมือสถิตินี้แล้วจะเห็นว่าเป็นไปตามแนวทางปกติของการวิเคราะห์ ดังนั้นผู้อ่านสามารถลดเวลาในการทำความเข้าใจในส่วนของการสรุปผลการศึกษาวิจัยก็เพียงพอ

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

2. การศึกษาวิจัยที่ควรศึกษาเพิ่มเติมในอนาคต

2.1 การศึกษาตัวแปรอิสระเกี่ยวกับคุณลักษณะที่นำไปสามารถหาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นได้อย่างมีนัยสำคัญ หากพิจารณาในแง่การบริหารธุรกิจแล้ว จะเห็นว่าการดำเนินงานหรือการทำงานเพื่อบริหารองค์การให้บรรลุเป้าหมายได้เห็นผู้บริหารทุกระดับจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน ในแง่ของศิลป์แล้วจะอยู่ที่ปัจเจกบุคคลที่จะนำมาใช้ แต่ในทางศาสตร์หรือการบริหารศาสตร์น่าจะหาแนวทางเพื่อที่จะนำมาพยากรณ์อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น หรือตามที่มาตรฐานการบัญชีเรียกว่า กำไรต่อหุ้นให้ได้อย่างมีนัยสำคัญ ถึงแม้จะมีการทำนายในเริ่มแรกไม่สูงนัก แต่ในอนาคตที่มีสหวิทยาการที่หลากหลายในทางบริหารศาสตร์ย่อมน่าจะเชื่อว่าสามารถจะสร้างตัวแบบ (model) ที่มีประโยชน์ต่อผู้อ่านผลการศึกษาวิจัยมากขึ้น ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องนี้รวมทั้งศึกษาวิจัยจากบริษัทจดทะเบียนในหมวดอื่น ๆ ในอนาคตด้วย

2.2 ควรส่งเสริมให้มีการวิจัย จากข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดการกลยุทธ์ทางธุรกิจในการแข่งขันทั้งในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต สามารถนำมาใช้เป็นตัวอย่างที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ให้บริษัทอื่น ๆที่เป็นบริษัทขนาดกลาง และขนาดเล็กสามารถเรียนรู้ Benchmark และปรับปรุงบริษัทให้เติบโตได้ในอนาคต

2.3 จากการวิจัยกำหนดตัวแปรอิสระคุณลักษณะของบริษัท 5 ประการ ซึ่งเป็นปัจจัยภายในที่ผู้บริหารสามารถควบคุมการจัดการได้ และสามารถขยายผลการวิจัยเชิงลึกในตัวแปรเดิม และเพิ่มเติมตัวแปรใหม่ได้ เช่น ค่าตอบแทนของ CEO กับ ROE คุณลักษณะการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการเติบโตของบริษัท เป็นต้น

ทั้งนี้ บรรษัทภิบาล/การกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance : CG) แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นตัวกำหนดและควบคุมแนวทางเชิงกลยุทธ์ และผลการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงาน และมีความสำคัญมากขึ้นในกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ การจ่ายค่าตอบแทนเป็นสิ่งจูงใจให้ CEO ปฏิบัติงาน ผลการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดกำไร ทำให้มูลค่าของบริษัทสูงขึ้น ผู้ถือหุ้นจะได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้น การจ่ายค่าตอบแทนกับ CEO เพิ่มขึ้น

2.4 หัวข้องานวิจัยอื่น ๆ ที่ต่อเนื่อง

1) การพัฒนาศักยภาพ การแข่งขันของ ธุรกิจครอบครัว หรือ SME รองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

2) การศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อม ปัจจัยความเสี่ยงและภูมิปัญญาท้องถิ่นของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อการเติบโตเป็นครัวโลก

3) การศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างกลยุทธ์กับโครงสร้างการจัดการและดัชนีวัดผลการปฏิบัติงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

4) การศึกษา Social responsibility strategy เน้นความสามารถของบริษัทในการจัดการ Value chain activity หรือการสนองตอบความต้องการของลูกค้า จัดหา/ผลิตสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

5) การศึกษา Corporate sustainability and environment เป็นการใช้กลยุทธ์การเติบโตอย่างยั่งยืน โดยการ กำหนดแนวทางใช้ท รัพยากร (Sustainability strategies) ที่มีจำกัดให้นานที่สุด เกิดประโยชน์สูงสุด และป้องกันสิ่งแวดล้อมเพื่อคงอยู่ส่งมอบให้คนรุ่นต่อไป

6) การศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะสำคัญของบริษัทในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมกับผลการดำเนินงานของบริษัท

7) การศึกษาคุณลักษณะของบริษัทที่มีผลการดำเนินงานที่ดีของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี